

Matura
na 100%

Zemsta

Aleksander Fredro

Zbiór najważniejszych informacji

1. Autor

Aleksander Fredro

2. Czas akcji

Akcja „Zemsty” toczy się w **XVIII wieku**,
w czasach szlacheckiej Polski.

3. Miejsce akcji

Miejszem akcji jest **zamek w Polsce** podzielony między
dwóch **skłóconych właścicieli**.

4. Główni bohaterowie

Cześnik Raptusiewicz

Impulsywny i porywczy szlachcic, który działa pod wpływem emocji. Nie brakuje mu jednak odwagi i stanowczości. Jego dominująca natura wymaga podporządkowania innych. Mimo konfliktowego podejścia potrafi okazać wrażliwość, szczególnie w relacjach z Klarą.

Rejent Milczek

Spokojny, przebiegły i ostrożny prawnik, postępujący z wyrachowaniem. Milczek, jak wskazuje jego nazwisko, ma zwyczaj działać w ciszy, kryjąc za pozorami spokoju swoje podstępne intrygi. Jego celem jest osiągnięcie przewagi i rozwiązanie konfliktów na swoją korzyść.

Klara

Młoda, inteligentna i niezależna kobieta, bratanica Cześnika. Zakochana w Wacławie, odważnie walczy o swoje szczęście.

Wacław

Syn Rejenta, młody i romantyczny, przedkładający uczucia ponad rodzinne spory. Wacław jest gotów do poświęceń w imię miłości do Klary. Jego spokojna natura staje się przeciwieństwem wybuchowych charakterów Cześnika i Rejenta.

5. Streszczenie

„Zemsta” Aleksandra Fredry to komedia obyczajowa, której fabuła skupia się na konflikcie dwóch sąsiadów, Cześnika Raptusiewicza i Rejenta Milczka. Obaj mieszkają w jednym zamku, podzielonym na dwie części, co staje się źródłem wielu kłótni i napięć. Pretekstem do sporu jest mur graniczny – stary, rozpadający się i wymagający naprawy. Rejent postanawia go odbudować, ale czyni to bez zgody Cześnika, co prowadzi do kolejnych zatargów. Cześnik, znany ze swojego wybuchowego charakteru, nie może znieść takiego afrontu i postanawia działać natychmiast. Rejent natomiast, w przeciwieństwie do swego sąsiada, planuje swoje ruchy z zimną kalkulacją, co sprawia, że konflikt między nimi przybiera na sile.

W tle sporu toczy się historia miłości młodych – Klary, bratanicy Cześnika, i Waława, syna Rejenta. Młodzi spotykają się potajemnie, gdyż wiedzą, że ich uczucie jest nieakceptowane przez zwaśnione rodziny. Klara, jako postać inteligentna i niezależna, jest zdeterminowana, by walczyć o swoje szczęście. Waław natomiast odznacza się romantycznym usposobieniem i gotowością do poświęceń. Ich miłość staje się symbolicznym kontrastem do zaciekleści i uporu ich opiekunów.

Cześnik, planując zemstę na Rejencie, zamierza ożenić się z Podstoliną, zamożną wdową, aby zyskać przewagę finansową i społeczną. Jednak Podstolina, choć na pierwszy rzut oka przychylna temu pomysłowi, szybko okazuje się osobą chciwą i interesowną, kierującą się własnym zyskiem. Tymczasem Rejent chce wydać Waława za Podstolinę, co dodatkowo komplikuje sytuację. Dochodzi do wielu zabawnych nieporozumień i intryg – Rejent, jak na prawnika przystało, działa podstępnie i spokojnie, podczas gdy Cześnik reaguje gwałtownie i emocjonalnie, co tworzy kontrast między tymi dwiema postaciami.

Kluczowym momentem akcji jest spotkanie Waława z Cześnikiem. Bez wiedzy o jego związku z Klarą, Cześnik widzi w Waławie możliwość realizacji własnych planów i postanawia wykorzystać go w swoich działaniach przeciw Rejentowi.

Tymczasem Klara, z pomocą Papkina – służącego o wielkich ambicjach, lecz niewielkich możliwościach, pełniącym w komedii rolę humorystycznego błazna – knuje plan, który ma na celu przekonanie Cześnika do jej związku z Wacławem.

Papkin, będący jedną z najbardziej komicznych postaci w utworze, wplątuje się w różne nieporozumienia, które dostarczają czytelnikowi wielu momentów humoru. Jego przechwałki, niezdarność oraz uległość wobec Klary sprawiają, że staje się on ofiarą zarówno wydarzeń, jak i własnych słabości, jednocześnie przyczyniając się do złagodzenia napiętej atmosfery między zwaśnionymi stronami. Fabuła „Zemsty” zaczyna zmierzać ku pojednaniu, gdy tajemnica miłości Klary i Wacława wychodzi na jaw. Ich związek, choć z początku niemożliwy z racji konfliktu między ich opiekunami, ostatecznie prowadzi do pogodzenia zwaśnionych sąsiadów. Cześnik i Rejent, pod wpływem młodych, decydują się zakończyć swój spór, co można interpretować jako triumf miłości i młodości nad zawiścią i dumą.

Aleksander Fredro w „Zemście” z mistrzowskim humorem i satyrą przedstawia wady polskiej szlachty. Przesadna dbałość o honor, tendencyjne próby dominacji oraz obsesja na punkcie zemsty są tutaj nie tylko źródłem konfliktu, ale też doskonałym materiałem do wyśmiewania egoizmu i nieporadności bohaterów. Utwór zawiera wiele sytuacji komicznych, wynikających z nadmiernej pewności siebie postaci, takich jak Cześnik czy Papkin, oraz z przewrotności losu.

Podsumowując, „Zemsta” to nie tylko opowieść o konfliktach i intrygach, ale też obraz społeczeństwa szlacheckiego w XVIII wieku, jego tradycji i wartości. Fredro, poprzez barwne postacie i sytuacje, ukazuje, jak łatwo ludzie mogą wpaść w pułapkę własnych ambicji. Jednocześnie autor sugeruje, że miłość, kompromis i młodość mają moc przełamywania nawet najstarszych sporów. Komedya kończy się szczęśliwie, a jej przesłanie o wartości porozumienia i wspólnoty pozostaje uniwersalne do dziś.

6. Konteksty

Konflikt sąsiedzki

„Zemsta” obrazuje uniwersalny problem, jakim są właśnie między sąsiadami. Komedia pokazuje, jak z pozornie błahej przyczyny mogą powstać długotrwałe konflikty. Mur graniczny staje się symbolem barier, które ludzie tworzą, zamiast dążyć do porozumienia. Autor celnie oddaje ułomności ludzkiej natury – upór, dumę i niechęć do kompromisu.

Miłość i intryga

Miłość w „Zemście” wyłania się jako siła pokonująca podziały i nienawiść. Uczucie Klary i Wacława pomaga złagodzić właśnie między ich rodzinami. Fredro dodaje element intrygi, który nadaje fabule dynamizmu, pokazując jednocześnie, jak uczucia młodych ludzi mogą stać się katalizatorem zmian.

Honor szlachecki

Honor to wartość, która kształtuje zachowania bohaterów. Zarówno Cześnik, jak i Rejent starają się zachować twarz w oczach otoczenia, choć ich metody są diametralnie różne. Fredro krytycznie ukazuje, jak obsesja na punkcie honoru bywa niepraktyczna i prowadzi do absurdów.

Humor i satyra

Fredro wykorzystuje humor, parodiując cechy polskiej szlachty XVIII wieku. Karykaturalne postacie, ich język i zachowania ukazują niedoskonałości społeczeństwa tamtego okresu. Dzięki temu komedia ma wymiar uniwersalny i bawi kolejne pokolenia czytelników.

Tradycje i obyczaje

„Zemsta” prezentuje obyczaje szlacheckie w Polsce, takie jak gościnność, aranżowanie małżeństw lub spory sąsiedzkie. Zamek staje się synonimem polskiego dworu szlacheckiego, pełnego zarówno wzniosłych ideałów, jak i ludzkich ułomności. W ten sposób Fredro tworzy barwny obraz codziennego życia społeczeństwa tej epoki.

7. Motywy

Zemsta

Motyw zemsty jest osią fabuły i napędza działania bohaterów. Tytułowe pragnienie odwetu ilustruje, jak mściwość zaślepia ludzi, prowadząc do konfliktów. Fredro, poprzez brawurowe karykatury, ośmiesza irracjonalność takiego postępowania.

Miłość

Uczucie między Klarą i Wacławem symbolizuje siłę, która może przewyciężyć wszelkie trudności. Choć młodzi muszą pokonać wiele przeszkód, ostatecznie to ich miłość doprowadza do pojednania zwaśnionych stron.

Konflikt

Konflikt między Cześnikiem a Rejentem jest źródłem humoru i napięcia. Fredro pokazuje różne podejścia do sporów – emocjonalność Raptusiewicza kontrastuje z przebiegłością Milczka. Komedia obnaża również trudności w rozwiązywaniu konfliktów powodowane przez upór obu stron.

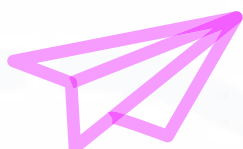
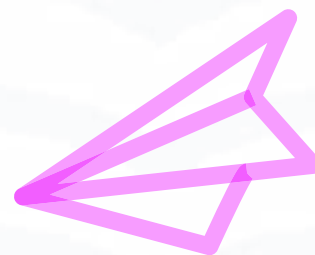
Honor

Honor pojawia się jako jedna z kluczowych wartości szlachty. W „Zemście” bywa traktowany zarówno serio, jak i z przymrużeniem oka. Fredro ukazuje, jak dążenie do zachowania honoru prowadzi do nieporozumień i napięć.

Intryga

Fredro wprowadza elementy intryg, które napędzają akcję i urozmaicają fabułę. Manipulacje Rejenta czy plany Cześnika dodają dziełu dynamiki. Dzięki nim „Zemsta” staje się bardziej wciągająca i ciekawa dla odbiorcy.

MATURA

2025

Powodzenia!

www.studia-online.pl